

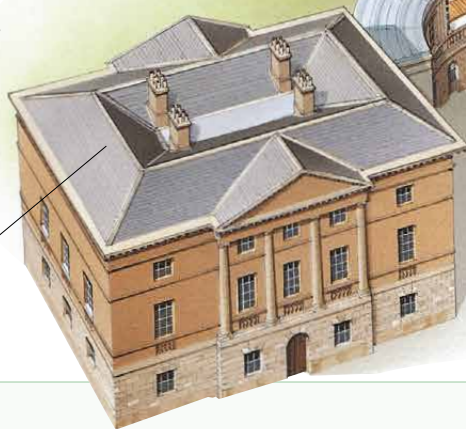
## Landhuizen

Het verschijnsel landhuis bereikte een hoogtepunt in de 18de en 19de eeuw, toen de oude landadel en de nieuwe grootindustriëlen zich omringden met rijkdom. De eerste landhuizen verrezen in de 14de eeuw en dienden als vesting. In de 16de eeuw, toen de renaissancestijl weelde van het vasteland navolging vond in Engeland, werden de huizen ingericht voor ontspanning en rijk voorzien van kunst (blz. 306–307). In de georgian periode prefereerde men een klassieke architectuur met rijke interieurs en in de victoriaanse tijd raakte de flamboyante gotiek in zwang. Als gevolg van de maatschappelijke veranderingen in de 20ste eeuw zijn veel huizen opengesteld voor het publiek. Een aantal wordt beheerd door de National Trust.



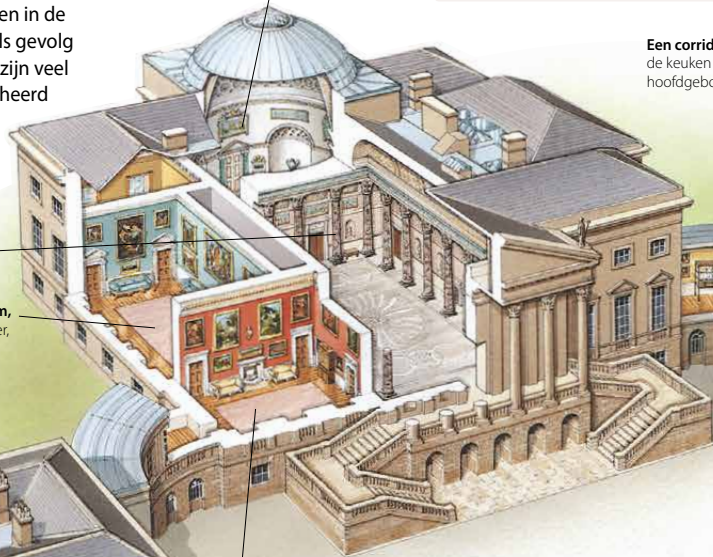
**De Marble Hall** is het vertrek waar bals en andere evenementen werden gehouden tussen Korinthische zuilen van roze albast.

**De Family Wing** is een op zichzelf staand 'paviljoen' met privévertrekken; de bedienden verbleven in kamers boven de keuken. De familie Curzon woonde hier nog steeds.



**De Drawing Room**, de ontvangstkamer, is verfraaid met de belangrijkste schilderijen en prachtig stucwerk.

**De salon**, een rotonde met koepel naar het voorbeeld van het Pantheon in Rome, werd speciaal ontworpen om de collectie klassiek beeldhouwwerk van de familie Curzon aan de 18de-eeuwse society te tonen.



**De Music Room** is gedecoreerd met muzikale thema's. Muziek was het belangrijkste vermaak bij sociale evenementen.

## National Trust

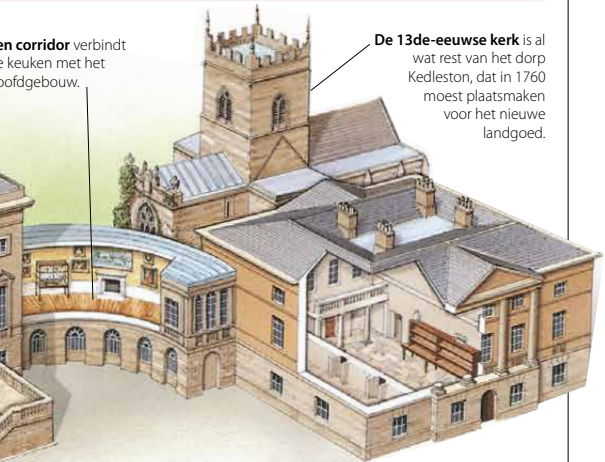


Logo van de National Trust

Aan het einde van de 19de eeuw bestond in Groot-Brittannië angst dat veel historische landschappen en gebouwen zouden verdwijnen om plaats te maken voor het groeiend aantal fabrieken, wegen en huizen. In 1895 richtte de sociale hervormer Octavia Hill samen met een groep gelijkgestemden de National Trust op ter bescherming van het nationale erfgoed. De eerste aanwinst (1896) was het middeleeuwse Clergy House in Alfriston, Sussex (blz. 184). Tegenwoordig is de National Trust een vereniging met ruim 2 miljoen leden die tal van historische huizen, tuinen, landschappen en kustgebieden (blz. 623) onder haar beheer heeft.

**Een corridor** verbindt de keuken met het hoofdgebouw.

**De 13de-eeuwse kerk** is al wat rest van het dorp Kedleston, dat in 1760 moest plaatsmaken voor het nieuwe landgoed.



## Kedleston Hall

Dit landhuis in Derbyshire (blz. 340), rond 1760 gebouwd voor de familie Curzon, is een vroeg ontwerp van de invloedrijke 18de-eeuwse architect Robert Adam, een pionier van het Engelse neoclassicisme.



Life below stairs, Charles Hunt (ca. 1890)

## Het personeel

Om alles in het landhuis op rolletjes te laten lopen, was er veel inwonend personeel nodig. Aan het hoofd van het huishouden stond de butler. De huishoudster gaf leiding aan de dienstbodes. De kokkin zwaaide de scepter in de keuken, waar verse producten van het landgoed werden verwerkt. Verder beschikte de familie over persoonlijke bedienden.

1650

**Colen Campbell** (1685–1729) ontwierp Burlington House (blz. 85)

**Sir John Vanbrugh** (blz. 402) werd bij de bouw van Blenheim Palace (blz. 232–233) bijgestaan door **Nicholas Hawksmoor** (1661–1736)



1700

**William Kent** (1685–1748) bouwde Holkham Hall (blz. 201) in palladiaanse stijl

**John Carr** (1723–1807) ontwierp Harewood House in palladiaanse stijl (blz. 414)

Castle Howard (1702) van sir John Vanbrugh

**Robert Adam** (1728–1792), die vaak samenwerkte met zijn broer James (1730–1794), was even beroemd om zijn decoratieve details als om zijn gebouwen

Schouw van Adam met klassieke motieven, Kedleston Hall



1750

**Henry Holland** (1745–1806) ontwierp de neoclassicistische zuidvleugel van Woburn Abbey (blz. 234)

1800

**Norman Shaw** (1831–1912) was een exponent van de victoriaanse gotiek, zoals in Cragside (onder), en een pionier van de Arts and Crafts Movement.



Eetkamer in Cragside, Northumberland

1850

**Philip Webb** (1831–1915) was een toonaangevende architect van de Arts and Crafts Movement. Hij prefereerde een eenvoudige stijl, bekend als Engelse landhuisarchitectuur, boven de flamboyante victoriaanse gotiek



Standen in West Sussex (1891–1894), van Philip Webb

## Onder de loep: South Kensington

De talrijke musea en colleges die in het spoor van de Wereldtentoonstelling van 1851 (blz. 60–61) zijn verrezen, verlenen deze wijk een sterk cultureel aanzien. De museumwijk wordt zowel door Londenaars als toeristen druk bezocht. Het levendigst is het er op zondag en op zomeravonden tijdens de befaamde Promconcerten in de Royal Albert Hall (blz. 158).

Het Memorial to the Great Exhibition wordt bekroond door een bronzen beeld van de initiatiefnemer ervan, prins Albert.



**4 ★ Science Museum**  
Bezoekers kunnen experimenteren met ruim duizend interactieve opstellingen.



**5 ★ Natural History Museum**  
Vooral de tentoonstelling met 'enge beestjes' trekt veel bekijks.



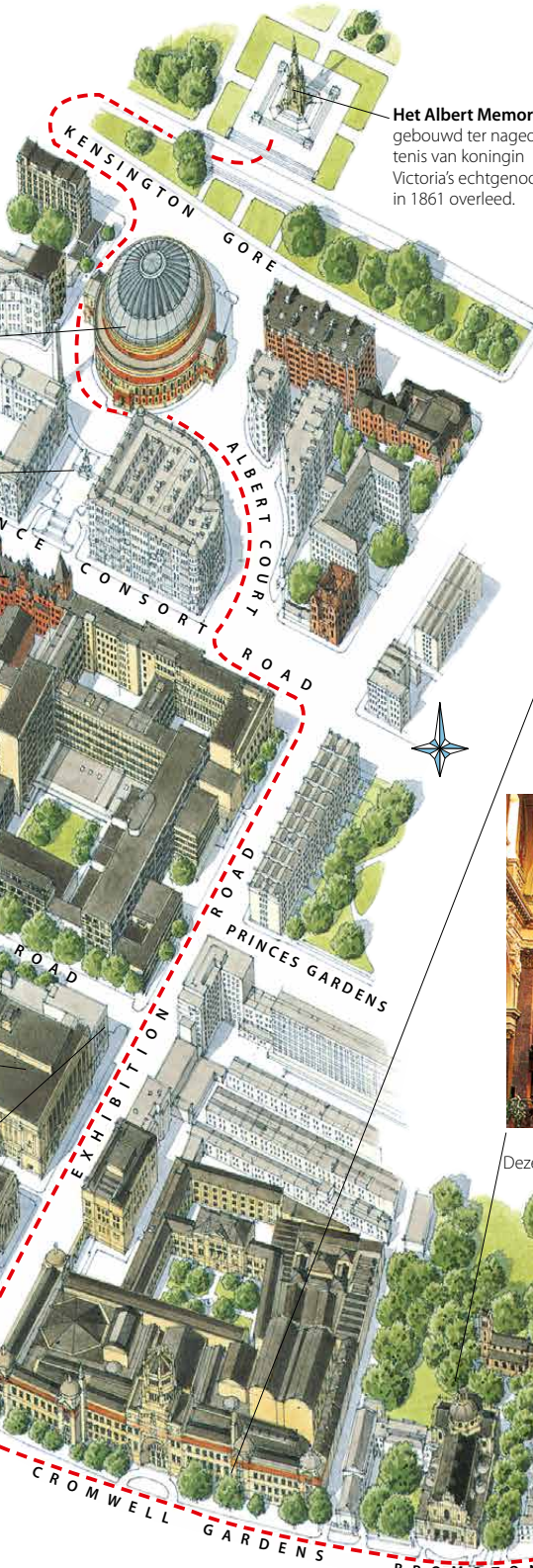
**De Royal Albert Hall**, ontworpen als een Romeins amfitheater, opende zijn deuren in 1870.

In het Royal College of Music, gesticht in 1882, worden historische muziekinstrumenten tentoongesteld.

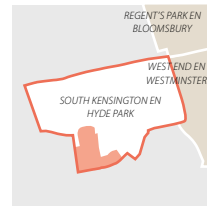
**Symbol**  
— Aanbevolen route

0 meter 100  
0 yards 100

Voor hotels en restaurants in deze buurt zie blz. 560–561 en 583–584



Het Albert Memorial is gebouwd ter nagedachtenis van koningin Victoria's echtgenoot, die in 1861 overleed.



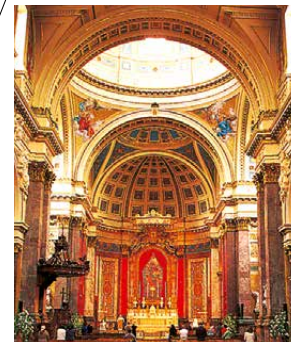
**Oriëntatiekaart**

Zie Stratengids, kaart 8, 16, 17



**1 ★ Victoria and Albert Museum**

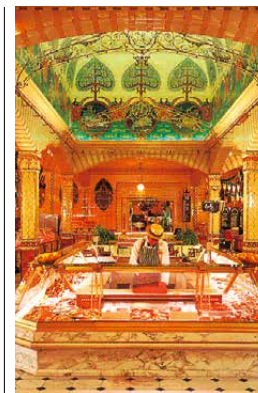
Dit museum bezit een fraaie collectie toegepaste kunst en foto's van over de hele wereld.



**2 Brompton Oratory**  
Deze weelderige barokkerk is beroemd om zijn muzikale traditie.

Brompton Square (1821)

Naar Knightsbridge en Harrods →



Harrods Food Hall

### 1 Harrods

87–135 Brompton Rd SW1. **Kaart 9**  
C5. Tel. 020-77301234.   
Knightsbridge. **Open** ma–za 10.00–20.00, zo 11.30–18.00 uur.   
Zie Winkelen: blz. 152–155.  
[www.harrods.com](http://www.harrods.com)

In 1849 opende Henry Charles Harrod een kruidenierszaakje aan Brompton Road, dat snel beroemd werd om zijn service en kwaliteit. In 1905 verhuisde de winkel naar dit extravagante pand in Knightsbridge.

### 2 Brompton Oratory

Brompton Rd SW7. **Kaart 17 A2**. Tel. 020-78080900. South Kensington. **Open** dag. 6.00–20.00 uur.   
[www.bromptonoratory.com](http://www.bromptonoratory.com)

Deze kerk is een 19de-eeuws monument voor de Engelse katholieke revival. Hij werd gesticht door kardinaal John Henry Newman als basis voor een congregatie van priesters die in 1848 de beweging van de Oratorianen in Engeland introduceerde. De kerk werd in 1884 geopend; de koepel en façade zijn tien jaar later toegevoegd. Het weelderige interieur is opgeluisterd met veel fraaie ornamenten. De twaalf enorme 17de-eeuwse beelden van de apostelen zijn afkomstig uit de kathedraal van Siena, het barokke Lady Altar (1693) komt uit de dominicanenkerk van Brescia en het 18de-eeuwse altaar in de St Wilfred's Chapel uit het Belgische Rochefort.

# EAST ANGLIA

Norfolk · Suffolk · Essex · Cambridgeshire

Het gebied tussen de riviermondingen van de Theems en The Wash is vlak, maar verre van saai. Het ligt net buiten de belangrijkste noordzuidas van Groot-Brittannië en is erin geslaagd om zowel in zijn steden als op het platteland zijn eigen architectuur, tradities en landelijke karakter te behouden.



De naam East Anglia is afgeleid van de Angelen, het uit Noord-Duitsland stammende volk dat zich hier in de 5de en 6de eeuw vestigde. De inwoners van East Anglia zijn openhartig en onafhankelijk van aard. Twee prominente inwoners, koningin Boudicca uit de 1ste eeuw en Oliver Cromwell uit de 17de eeuw, stonden bekend om hun koppigheid en hun onwil te buigen voor de gevestigde macht. Tijdens de Burgeroorlog was East Anglia Cromwells betrouwbaarste bron van steun. Het geharde volk, dat een zwaar leven leidde als jagers en vissers in de moerassen die in de 17de eeuw werden drooggelegd, noemde men de Fen Tigers. Na de drooglegging bleek de veengrond zeer geschikt te zijn voor landbouw. Tegenwoordig wordt

ongeveer een derde van alle groente van Groot-Brittannië hier geteeld. De wisselbouw, die de Britse agriculturale revolutie inluiddde, werd in de 18de eeuw in Norfolk geperfectioneerd. Veel dorpen en steden in de regio, waaronder Norwich, werden rijk van de landbouwopbrengsten. Ook de zee speelde een prominente rol in East Anglia. In de kustplaatsen wonen veel vissers die vroeger op de Noordzee de haringvangst beoefenden, maar die tegenwoordig platvis vangen. In korte tijd is het gebied uitgegroeid tot een centrum voor pleziervaart langs de kust en in het stelsel van binnenwateren dat bekend staat als de Norfolk Broads. In East Anglia is verder ook nog een van de beste universiteiten van Groot-Brittannië gevestigd: Cambridge.



Bloeiende lavendelvelden in juli, Heacham, Norfolk

◀ Punters langs de oever van de rivier de Cam, Cambridge

**Fitzwilliam Museum**

Trumpington St. Tel. 01223-332900.  
**Open** di–zo, feestdagen. **Gesloten**  
 24–27 dec.–1 jan., Goede Vrijdag.  
**Gift:** ☎️ 📧 📧 za 14.30 uur en op  
 afspraak. 📧 📧 📧 [fitzmuseum.  
 cam.ac.uk](http://fitzmuseum.cam.ac.uk)

Dit enorme classicistische gebouw, een van de oudste openbare musea van Groot-Brittannië, bezit een aantal buitengewone kunstwerken, vooral schilderijen en aardewerk. De kern van de collectie is in 1816 nagelaten door de zevende burggraaf Fitzwilliam, waarna zij is aangevuld met talloze schenkingen. Hoogtepunten zijn werken van Titiaan (1488–1576) en 17de-eeuwse Nederlandse meesters als Hals, Cuyp en Hobbema (*Boslandschap*, 1686). Juweeltjes van Frans impressionisme zijn Monets *Le printemps* (1866) en Renoirs *La Place Clichy* (1880). Een modern werk is *Dora Maar* (1937) van Picasso. Er zijn ook stukken van belangrijke Britse kunstenaars zoals Hogarth in de 18de eeuw, Constable in de 19de en Ben Nicholson in de 20ste eeuw. Tot de miniaturen behoren de vroegst bewaard gebleven afbeelding van Hendrik VIII. Dezelfde zaal herbergt fraai verlichte manuscripten, zoals de 15de-eeuwse *Metz Pontifical*, een Frans liturgisch werk. De indrukwekkende Glaishercollectie van Europees aardewerk omvat een unieke verzameling Engels Delfts blauw aardewerk uit de 16de en 17de eeuw. Naast folio's van Händels werk ligt hier het originele manuscript van Keats' *Ode to a nightingale* (1819).



Portret van Richard James (circa 1740),  
 William Hogarth

## Cambridge: King's College

Hendrik VI stichtte dit college in 1441. Het werk aan de kapel – een van de belangrijkste voorbeelden van laatmiddeleeuwse Engelse architectuur – begon vijf jaar later en duurde 70 jaar. Hendrik zelf besloot dat de kapel de stad moest domineren en gaf instructies over de afmetingen: 88 m lang, 12 m breed en 29 m hoog. Het gedetailleerde ontwerp zou het werk zijn geweest van meestersteenhouwer Reginald Ely. Er zijn later wel veranderingen aangebracht.



### ★ Waaiergewelf

Dit ontzagwekkende plafond met zijn 22 steunberen is in 1515 gebouwd door meester-steenhouwer John Wastell.

### UITGELICHT

- ① **Beeld Hendrik VI** Dit bronzen beeld van de stichter van het college dateert uit 1879.
- ② **Een van de achthoekige torens**
- ③ Het **Fellows' Building** is in 1724 door James Gibbs ontworpen als onderdeel van de onvoltooid gebleven Great Court.
- ④ **Gotisch poortgebouw** (19de eeuw)
- ⑤ Het **koorhek**, dat het koor afscheidt, is een schitterend voorbeeld van tudorhoutsnijwerk.
- ⑥ **Orgel** De enorme 17de-eeuwse orgelkast is versierd met twee op een trompet blazende engelen.
- ⑦ **Zijkapellen**



### Kroon en tudorroos

Dit voorbeeld van tudorpraal geeft de visie van Hendrik VII op de Engelse suprematie goed weer.

### King's College Choir

Bij de stichting van de kapel bepaalde Hendrik VI dat een koor van zes voorzangers en zestien koorknappen – opgeleid in de collegeschool – dagelijks tijdens de dienst moet zingen. Dat gebeurt nog steeds. Het koor treedt over de hele wereld op. Het kerstconcert is een populaire jaarlijks terugkerende traditie die op de tv wordt uitgezonden.

Het koor van King's College Chapel



### TIPS VOOR DE TOERIST

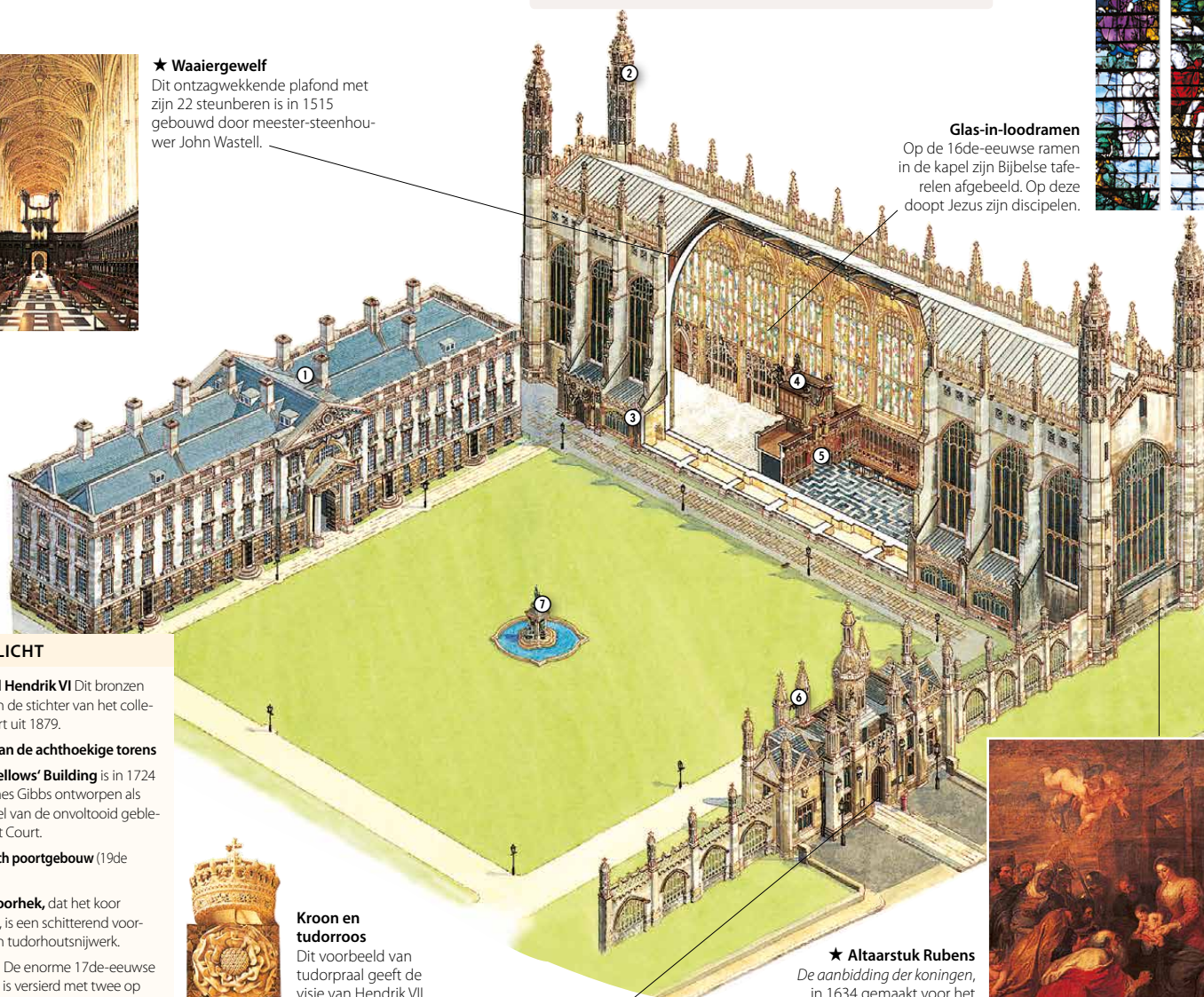
#### Praktische informatie

King's Parade. Tel. 01223-331100.  
**Open** okt.–sept. dag. ('s middags alleen op zo in collegeperiodes).  
**Gesloten** bel bij evenementen.  
 📧 📧 in collegeperiodes: ma–za 17.30, zo 10.30 en 15.30 uur.  
 📧 📧 📧 [kings.cam.ac.uk](http://kings.cam.ac.uk)



### Glas-in-loodramen

Op de 16de-eeuwse ramen in de kapel zijn Bijbelse tafereelen afgebeeld. Op deze doopt Jezus zijn discipelen.



Hoofdingang

### ★ Altaarstuk Rubens

*De aanbidding der koningen*, in 1634 gemaakt voor het klooster van de Witte Nonnen in België, is sinds 1961 bezit van de kapel.



## 5 Onder de loep: Oxford

Oxford is al heel lang een strategische plaats langs de weg naar Londen. De naam geeft aan dat de rivier hier werd overgestoken (*ox* = *os*, *ford* = doorwaadbare plaats). De universiteit werd gesticht door Engelse geleerden die in 1167 uit Frankrijk waren verdreven. De bouw van de oudste Engelse universiteit leverde een fraai stadsgedicht op met sprookjesachtige torenspitsen.

**Old Ashmolean**  
Dit gebouw, nu het Museum of the History of Science, is in 1683 ontworpen voor de collectie van de collectie van Elias Ashmole, die in 1845 naar het Ashmolean Museum verhuisde.



★ **Radcliffe Camera**  
Deze neoclassicistische rotonde, het opmerkelijkste gebouw van Oxford, dient nu als leeszaal van de Bodleian. Het is een van de oudste gebouwen van de bibliotheek (blz. 231).

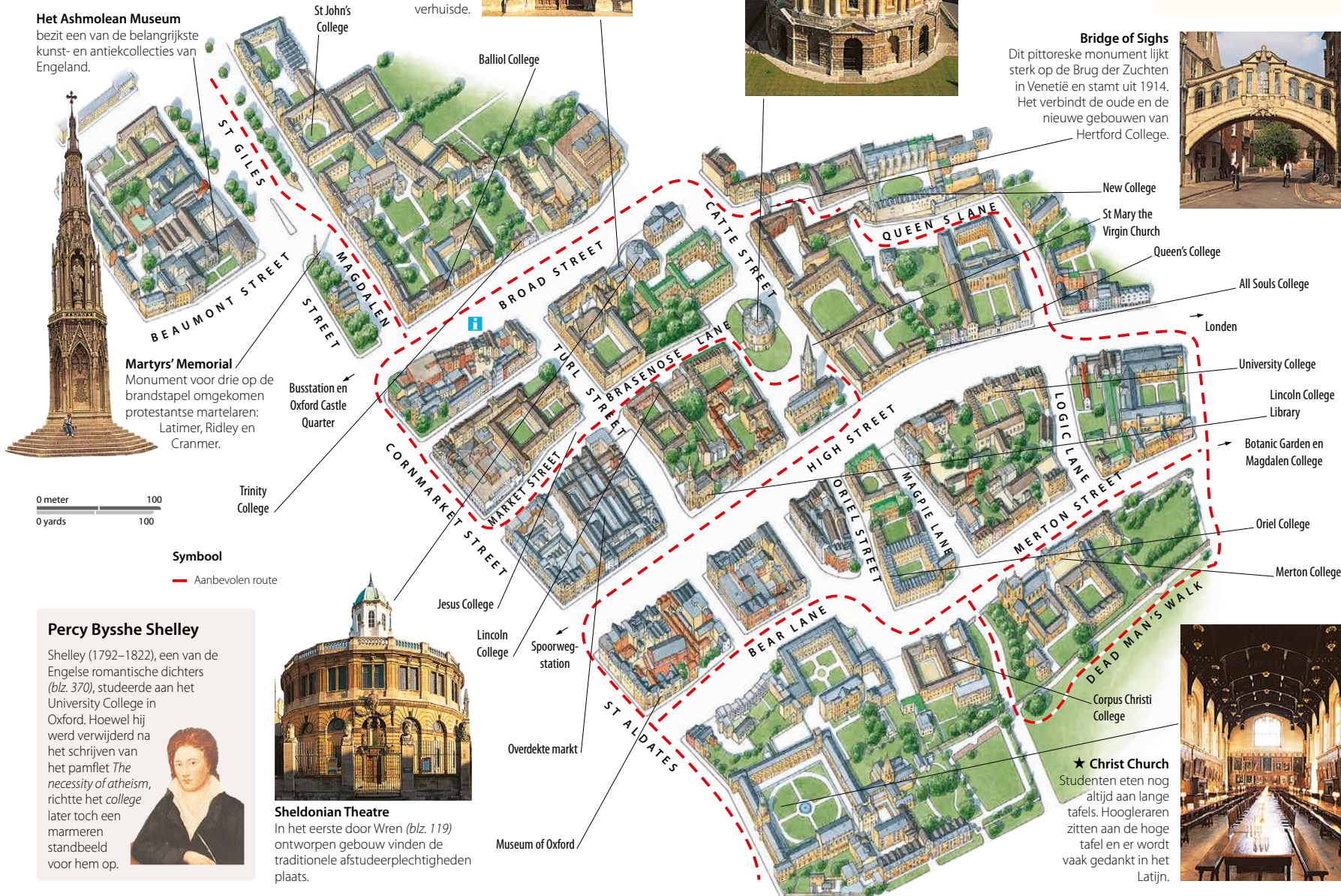
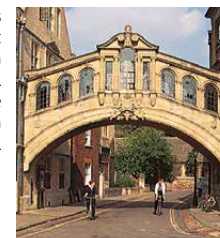
### TIPS VOOR DE TOERIST

**Praktische informatie**  
Oxfordshire. ☎ 134.248.  
📍 15-16 Broad St (01865-252200). 🕒 wo, 1e en 3e do (boerenmarkt), do (vlooiemarkt).  
🌐 [www.visitoxfordandoxfordshire.com](http://www.visitoxfordandoxfordshire.com)

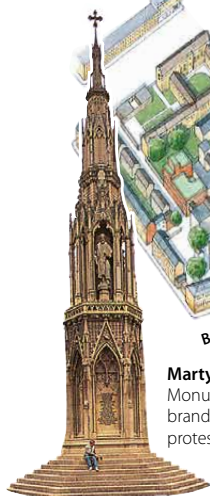
**Vervoer**  
🚏 Botley Rd.  
🚆 Gloucester Green.



**Bridge of Sighs**  
Dit pittoreske monument lijkt sterk op de Brug der Zuchten in Venetië en stamt uit 1914. Het verbindt de oude en de nieuwe gebouwen van Hertford College.



**Het Ashmolean Museum**  
bezit een van de belangrijkste kunst- en antiekcollecties van Engeland.



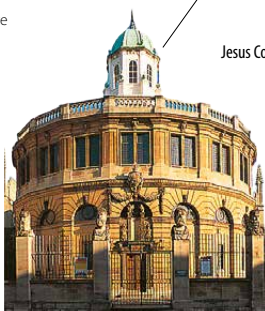
**Martyrs' Memorial**  
Monument voor drie op de brandstapel omgekomen protestantse martelaren: Latimer, Ridley en Cranmer.

0 meter 100  
0 yards 100

**Symbol**  
— Aanbevolen route

### Percy Bysshe Shelley

Shelley (1792–1822), een van de Engelse romantische dichters (blz. 370), studeerde aan het University College in Oxford. Hoewel hij werd verwijderd na het schrijven van het pamflet *The necessity of atheism*, richtte het college later toch een marmeren standbeeld voor hem op.



**Sheldonian Theatre**  
In het eerste door Wren (blz. 119) ontworpen gebouw vinden de traditionele afstudeerplechtigheden plaats.

★ **Christ Church**  
Studenten eten nog altijd aan lange tafels. Hoogleraren zitten aan de hoge tafel en er wordt vaak gedankt in het Latijn.

